

Name: _____

Class: _____

Section: _____

Date: __/__/__

Marks: __/100

ઉમાશંકર જોશી

Umashankar Joshi • Std 5 Reading • Cultural
જ્ઞાનપીઠ વિજેતા • Medium level

~150 words

35 min

8 Exercises

100 marks

પાઠ વાંચો (Read the Passage)

ઉમાશંકર જોશી ૨૧ જુલાઈ ૧૯૧૧ ના રોજ ઈડર (સાબરકાંઠા) માં જન્મ્યા. તેઓ ગુજરાતી સાહિત્ય ના સૌથી મહાન કવી માં ગણાય છે. ઉમાશંકર બાળપણ થી જ વાંચન ના શોખીન. તેમણે અમદાવાદ માં ભણ્યું, પછી મુંબઈ યુનિવર્સિટી માંથી M.A. કર્યું. તેઓ સંસ્કૃત + ગુજરાતી ના વિદ્વાન હતા. તેમણે ગાંધી ચળવળ માં પણ ભાગ લીધો - દાંડી યાત્રા માં. જેલ માં ગયા. એ સમય માં તેમણે ઘણી કવિતા લખી. તેમની પ્રખ્યાત કૃતિઓ: "વિશ્વશાંતિ", "ગુલે પુલકિત", "મહાપ્રસ્થાન", "પ્રાચીના". તેઓ "સંસ્કૃતિ" મેગેઝિન ના સંપાદક હતા. ૧૯૬૭ માં તેમને "જ્ઞાનપીઠ પુરસ્કાર" મળ્યો - સાહિત્ય નો સૌથી મોટો ભારતીય પુરસ્કાર! તેઓ આ પુરસ્કાર મેળવનાર પ્રથમ ગુજરાતી હતા. ઉમાશંકરે માનવ સંબંધો, સામાજિક ન્યાય, અને પ્રકૃતિ વિશે લખ્યું.

શબ્દાવલી (Vocabulary) - 10 શબ્દો

#	Gujarati	Phonetic	English
1	વિદ્વાન	vidvan	Scholar
2	ચળવળ	chalval	Movement
3	કૃતિ	kruti	Work
4	મેગેઝિન	magazine	Magazine
5	સંપાદક	sampadak	Editor
6	જ્ઞાનપીઠ	jnanpith	Jnanpith
7	પુરસ્કાર	puraskar	Award
8	સામાજિક	samajik	Social
9	ન્યાય	nyay	Justice
10	સહજ	sahaj	Natural

પાઠ નો બોધ (Moral of the Story)

સાહિત્ય થી દેશ + સમાજ ની સેવા.

Topic: જ્ઞાનપીઠ વિજેતા

Genre: Cultural • Difficulty: Medium

આ પાઠ માં ઉમાશંકર જોશી વિશે જાણીશું.

Exercise 1: પ્રશ્નો (Comprehension Questions) 12 marks • 10 min**1 Q. ક્યાં જન્મ્યા?**

A: _____

(Expected: ઈડર (સાબરકાંઠા) માં)

2 Q. ક્યા વિષય?

A: _____

(Expected: સંસ્કૃત + ગુજરાતી)

3 Q. કઈ ચળવળ?

A: _____

(Expected: ગાંધી ચળવળ)

4 Q. જ્ઞાનપીઠ ક્યારે?

A: _____

(Expected: ૧૯૬૭ માં)

5 Q. ક્યા મેગેઝિન?

A: _____

(Expected: સંસ્કૃતિ)

6 Q. ક્યારે મૃત્યુ?

A: _____

(Expected: ૧૯૮૮ માં)

2 MCQ - Multiple Choice 5 marks • 4 min**Q1. ક્યાં જન્મ્યા?**

- (a) ૧૯૬૭ માં
(c) ઈડર (સાબરકાંઠા) માં

- (b) સંસ્કૃતિ
(d) ગાંધી ચળવળ

Q2. ક્યા વિષય?

- (a) ૧૯૬૭ માં
(c) સંસ્કૃતિ

- (b) ૧૯૮૮ માં
(d) સંસ્કૃત + ગુજરાતી

Q3. કઈ ચળવળ?

- (a) ૧૯૮૮ માં
(c) ઈડર (સાબરકાંઠા) માં

- (b) ગાંધી ચળવળ
(d) સંસ્કૃતિ

3 સાચું/ખોટું (True/False) 5 marks • 4 min

- ઈડર માં જન્મ્યા.
- માત્ર ગુજરાતી.
- ગાંધી ચળવળ માં.
- જ્ઞાનપીઠ ૧૯૭૦.
- "સંસ્કૃતિ" સંપાદક.

 T F T F T F T F T F**4 શબ્દાર્થ જોડો (Match Word-Meaning)** 5 marks**Gujarati**

- વિદ્વાન
- ચળવળ
- કૃતિ
- મેગેઝિન
- સંપાદક

English

- Editor
- Magazine
- Work
- Movement
- Scholar

5 સારાંશ લખો (Write Summary) 5 marks

આ પાઠ નો ૩ વાક્ય નો સારાંશ લખો:

શું તમે જાણો છો? (Did You Know?)

- ! આ પાઠ "ઉમાશંકર જોશી" Cultural category નો છે.
- ! આ વાર્તા આપણને "જ્ઞાનપીઠ વિજેતા" શીખવે છે.
- ! આવી similar વાર્તાઓ બાળકો ને inspire કરે છે.

સામાન્ય ભૂલો (Common Mistakes)

✗ પાઠ ઝડપથી વાંચવો	✓ ધીમે વાંચો + સમજો
✗ Vocabulary skip કરવી	✓ દરેક શબ્દ સમજો
✗ Q&A યાદ રાખવી	✓ સમજો, માત્ર memorize ન કરો

Cross-Curricular Connections

- > **Art:** કલા + સૌંદર્ય
- > **Music:** સંગીત + લય
- > **Literature:** સાહિત્ય

Bonus Challenge (+5 marks)

આ પાઠ ના main character ની જગ્યાએ તમે હોત તો કેવી રીતે react કરત? ૫ વાક્ય માં લખો.

ચર્ચા પ્રશ્નો (Discussion Questions)

- Q1.** જેલ માં કવિતા લખવાનું મહત્વ?
- Q2.** આ પાઠ માં તમને કયો ભાગ સૌથી interesting લાગ્યો?
- Q3.** આ topic માટે તમે વધારે શું જાણવા માગો?

Project Ideas (Extended Learning)

- P1:** આ topic (ઉમાશંકર જોશી) વિશે ૫ વાક્ય નો essay લખો.
- P2:** આ વાર્તા ની drawing/painting કરો.
- P3:** આ વાર્તા ની timeline (time-line) બનાવો.

Reading Recommendations

NCERT Std 5 Gujarati textbook
 "ઉમાશંકર જોશી" વિશે વધારે online articles
balgujarati.com/std5/reading/

Self-Evaluation Rubric

Criteria	Excellent	Good	Avg	Need Practice
Reading Speed	☐ 4	☐ 3	☐ 2	☐ 1
Understanding	☐ 4	☐ 3	☐ 2	☐ 1
Vocabulary	☐ 4	☐ 3	☐ 2	☐ 1
Q&A Skills	☐ 4	☐ 3	☐ 2	☐ 1

✓ ANSWER KEY - All Exercises

Exercise 1 - Q&A (12 marks):

1. ઈડર (સાબરકાંઠા) માં
2. સંસ્કૃત + ગુજરાતી
3. ગાંધી ચળવળ
4. ૧૯૬૭ માં
5. સંસ્કૃતિ
6. ૧૯૮૮ માં

Exercise 4 - Match (5 marks):

1. 1 → E (Scholar)
2. 2 → D (Movement)
3. 3 → C (Work)
4. 4 → B (Magazine)
5. 5 → A (Editor)

Exercise 2 - MCQ (5 marks):

1. Q1 → (c) ઈડર (સાબરકાંઠા) માં
2. Q2 → (d) સંસ્કૃત + ગુજરાતી
3. Q3 → (b) ગાંધી ચળવળ

Exercise 3 - T/F (5 marks):

1. 1. True
2. 2. False
3. 3. True
4. 4. False
5. 5. True

Exercise 5 - Summary (5 marks):

(Personal - any correct summary)

Sample idea: ૫૧૬ માં main events અને moral cover કરો.

Total: 32 marks + Bonus 5 = 37 (Self-Eval: 16 separate)

Reading Tips (વાંચન યુક્તિ)

- પ્રથમ વખત - ઝડપથી વાંચો (skim) - overview માટે
- બીજી વખત - ધીમે વાંચો - સમજવા માટે
- ત્રીજી વખત - main points underline કરો
- દરરોજ ૧ પાઠ વાંચો - ૩૫ દિવસ માં બધાં complete

PRO TIPS (પેરન્ટ્સ + ટીચર્સ માટે)

- બાળક સાથે પાઠ ની ચર્ચા કરો - એ સમજ વધારે
- મુશ્કેલ શબ્દો બાજુ માં લખો - vocabulary list
- દરરોજ ૧૫-૨૦ મિનિટ વાંચન જરૂરી
- પાઠ થી મળતો બોધ life માં apply કરો

CERTIFICATE OF COMPLETION**સફળતા પ્રમાણપત્ર**

This is to certify that

_____

(Student Name)

has successfully completed

ઉમાશંકર જોશી (Umashankar Joshi)

Std 5 Reading - Cultural • GSEB Aligned

_____

Parent / Guardian

_____

Teacher / Date